

3D Data Economy Satakunta's Success Factor in Digital Green Growth

Datatalouden kehitysalusta

Arvoverkostotapaaminen

tulokset

Hanke on rahoitettu REACT-EU-välineen määrärahoista osana
Euroopan unionin COVID-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.

3D Data Economy Satakunta's Success Factor in Digital Green Growth

Hanke rahoitetaan REACT-EU-väliseen määrärahoista osana Euroopan unionin COVID-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.

3D datatalouden arvoverkoston tapaaminen Workshop-tulokset

Projektipäällikkö
Miika Kumpulainen
miika.kumpulainen@prizz.fi
+358 44 710 5360

30.5.2023
Crazy Town Pori

Prizztech

ROBOCOAST EDIH European Digital Innovation Hubs Network
Robocoast EDIH Services – Networking & Matching

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Workshopin aihealueet (ja tarkentavat kysymykset) ja prosessi

DATATALOUDEN TEEMAT NYT JA TULEVAISUUDESSA

- Mitkä ovat datatalouden kannalta tärkeitä ja teitä hyödyttäviä teemoja ja asioita, joita tulisi panna liikkeelle? Ja miksi?
Robocoast voisi esimerkiksi pyrkiä hankkeistamaan toimintaa näihin teemoihin syventyen.
- Mitä eri hyödyntämiseen liittyviä näkökulmia ja toimijoita voidaan tunnistaa?

KEHITYSALUSTAN PALVELUT

- Mihin palveluun Robocoastin tulisi satsata kehitysalustan toimintamallissa ja miten? Tällä hetkellä ajatukset liittyvä fasilitointiin ja sopimusmallien tarjoamiseen. Miten palvelua voidaan konkretisoida?
- Mitkä palvelut mielestänne ovat eniten tarpeen (nyt ja tulevaisuudessa), kun datapohjaista ratkaisuja/tuotteita/palveluita kehitetään?

EKOSYSTEEMIOPERAATTORIN ROOLI JA TEHTÄVÄT

- Miten mielestänne Robocoastin roolia ja tehtäviä kehitysalustamme toimintamallissa tulisi vielä kirkastaa → arvoverkosto saisi eniten hyötyjä?
- Mitkä ovat ensimmäisiä / kriittisimpiä tehtäviä, mitkä ovat pitkällä tähtäimellä tärkeitä?

- Osallistujat jaettiin kolmeen ryhmään. Ryhmät kiersivät aihealuekohtaisilla ”pisteillä” (sovellettu World-Café-tyyppistä toteutusta).
- Ryhmät keskustelivat yhteen aihealueeseen liittyen n. 15 min. tarkentaviin kysymyksiin vastaamalla tai kommentoimalla. Ryhmien vastaukset / kommentit kirjattiin paperille.
- Ryhmät vaihtoivat ”pistettä” ja kävivät oman keskustelunsa seuraavasta aihealueesta. Ryhmät näkivät, mitä edellinen ryhmä oli vastannut tai kommentoinut ja jatkoivat omien vastauksien kirjaamista aihealueeseen liittyen samalle paperille.
- Jokainen ryhmä kävi kertaalleen keskustelun yhdestä aihealueesta.
- Vastaus-/kommenttikirjaukset kerättiin jatkoanalysointia varten. Kirjaukset ryhmiteltiin sisältöjensä perusteella ja näille ryhmille pyrittiin antamaan nimi tai teema, joka kirjoitettiin auki kuvaukseksi.

DATATALOUDEN TEEMAT NYT JA TULEVAISUUDESSA

- Mitkä ovat datatalouden kannalta tärkeitä ja teitä hyödyttäviä teemoja ja asioita, joita tulisi panna liikkeelle? Ja miksi? Robocoast voisi esimerkiksi pyrkiä hankkeistamaan toimintaa näihin teemoihin syventyen.
- Mitä eri hyödyntämiseen liittyviä näkökulmia ja toimijoita voidaan tunnistaa?

Datatalouden mahdollisuuksia havainnollistaminen / konkretisointi tärkeässä roolissa

Datatalouden tiedon lisääminen kohdistetusti lisää vaikuttavuutta

Datatalouden hyödyntäminen on haastavaa. Datatalouden ja siihen läheisesti liittyvien termien (esim. data, dataekosysteemi) käsitteet ovat epämääräisiä. Datataloutta ei ymmärretä eikä sen mahdollisuuksia osata nähdä riittävän konkreettisesti. Isossa kuvassa yrityksistä tai organisaatioista puuttuu ymmärrys datan täysimääräisestä hyödyntämisestä. Tarvetta on koulutukselle, joka selventää datatalouden tai datan hyödyntämisen perusasiat käytännönläheisesti ja realistisesti. Datan hyödyntäminen ei tapahdu "nappia painamalla", vaan se vaatii työtä ja sisältää kustannuksia, joiden kaunistelematon esittäminen on tärkeää. Lisäksi datan jakamiseen etenkin yksityisellä puolella suhtaudutaan suurella varauksella, mikä tietovuotoriskien näkökulmasta on ymmärrettävää. Riskien pienentämiseen on kuitenkin olemassa keinoja (sopimukset, tietotekniset ratkaisut), joiden esittäminen on tärkeää. Datan hyödyntämisen käytännön esimerkkien julkittuomisen kautta olisi mahdollisuus lisätä ymmärrystä ja havainnollistaa sekä saada aikaan yrityksissä oivalluksia, jotka ovat tärkeitä uusien dataa hyödyntävien sovellutuksien alkuun saattamisessa.

Datatalouden edistämiseen vaadittavia toimenpiteitä tulisi kohdentaa tiettyjen alojen ominaispiirteitä huomioon ottaen. Datatalouden mahdollisuuksien esiintuomisessa on tärkeää osata puhutella yritysten johtotason henkilöitä, eikä korostaa esim. dataan liittyviä tietoteknisiä ominaisuuksia.

DATATALOUDEN TEEMAT NYT JA TULEVAISUUDESSA

- Mitkä ovat datatalouden kannalta tärkeitä ja teitä hyödyttäviä teemoja ja asioita, joita tulisi panna liikkeelle? Ja miksi? Robocoast voisi esimerkiksi pyrkiä hankkeistamaan toimintaa näihin teemoihin syventyen.
- Mitä eri hyödyntämiseen liittyviä näkökulmia ja toimijoita voidaan tunnistaa?

Datatalouden vaikutuksien ja mahdollisuuksien (uhkien) hallinta

Datatalouden soveltamisen tarvealueiden tunnistamisen tärkeys

Datan hyödyntäminen liiketoiminnassa tulisi ottaa huomioon yrityksen liiketoimintamallissa. Tämä tarkoittaa sitä, että ns. perinteinen malli ei sellaisenaan toimi parhaalla mahdollisella tavalla dataa hyödyntävässä toiminnassa. Muutokset aiheuttavat lähes poikkeuksetta vastarintaa ja uhkien sekä pelkojen korostamista. Nämä asiat tulisi ottaa huomioon samaan aikaan, kun datan halutaan hyödyntää. Negatiivisessa mielessä konservatiiviset asenteet jarruttavat uusien ratkaisujen käyttöönottoa. Alati monimutkaistuvien toimintaympäristöjen hallinta edellyttääkin useimmiten datan hyödyntämistä, mutta ennen kaikkea aktiivista ja positiivista asennetta, esim. dataekosysteemejä ja dataa kohtaan. Datan hyödyntämiseen liittyvä kehitys on nopeaa. Datatalouden regulaatio seuraa perässä ja tämä aiheuttaa epävarmuutta eri toimijoiden keskuudessa siten, että datan keräämisen, jakamiseen ja ylipäätään kehittämiseen liittyviä investointeja ei uskalleta tehdä.

Datan hyödyntämisen alkusysäys syntyy tarpeen tunnistamisen kautta. Löydetään siis (olemassa oleva) tarve, jonka tyydyttämiseksi datan hyödyntäminen tuo lisäarvoa. Julkisella puolella dataa tarjotaan hyödynnettäväksi. Tässä tilanteessa tarpeen löytäminen jätetään datapohjaisten ratkaisujen kehittäjien harteille. Yrityksissä löytyy moninaisia tarpeita (esim. konkreettisenä esimerkkinä varauksellisten akkujen havaitseminen suuresta massasta --> onko olemassa esim. dataa hyödyntävää ratkaisua, jolla havaitseminen voidaan tehdä).

KEHITYSALUSTAN PALVELUT

- Mihin palveluun Robocoastin tulisi satsata kehitysalustan toimintamallissa ja miten? Tällä hetkellä ajatukset liittyvä fasilitointiin ja sopimusmallien tarjoamiseen. Miten palvelua voidaan konkretisoida?
- Mitkä palvelut mielestänne ovat eniten tarpeen (nyt ja tulevaisuudessa), kun datapohjaista ratkaisuja/tuotteita/palveluita kehitetään?

Digitaalisen työkalun kehittäminen / palvelun digitalisointi

Palvelumuotoilu/tuotteistus/yrityscasejen promootio

Kehitysalustan palveluita tulee viedä digitaaliseen muotoon. Ekosysteemioperaattorin ylläpitämä data-alusta voisi olla yksi keino, mutta tätä tulee harkita eri näkökulmista. Data-alustan määrittely tulisi olla teemoittava, dataekosysteemien syntymistä tukevaa, koska ns. "random-datan" säilöminen ei palvele ketään. Data-alustojen rakentaminen ja ylläpitäminen aiheuttavat kustannuksia. Pienillä yrityksillä ei ole resursseja sellaisten rakentamiseen omista lähtökohdistaan. Joka tapauksessa, kehitysalustan olisi pystyttävä edistämään data-alustojen rakentamista, mikä on konkreettinen elementti datatalouden hyödyntämisessä.

Kehitysalustan palvelut tulee edistää vuorovaikutusta eri osapuolten kesken. Vuorovaikutuksen edistäminen tulee tuotteistaa panostamalla palvelumuotoiluun. Eri kohderyhmille (maturiteettitason mukainen) huomioidut palvelut. Tavoitteena on se, että vuorovaikutus-palvelu edistää verkostoitumista ja mahdollistaa ideoiden koeponnistusta ja vastaavasti ideoiden saamista. Yrityksillä tulisi olla mahdollisuus tuoda omaa osaamistaan myös esiin luoda kontakteja. Haasteena on oikeiden henkilöiden saaminen mukaan vuorovaikutus-palveluihin mukaan. Keskustelujen hedelmällisyyden vuoksi on tärkeää, että osapuolet puhuvat "samaa kieltä" (terminologia).

KEHITYSALUSTAN PALVELUT

- Mihin palveluun Robocoastin tulisi satsata kehitysalustan toimintamallissa ja miten? Tällä hetkellä ajatukset liittyvä fasilitointiin ja sopimusmallien tarjoamiseen. Miten palvelua voidaan konkretisoida?
- Mitkä palvelut mielestänne ovat eniten tarpeen (nyt ja tulevaisuudessa), kun datapohjaista ratkaisuja/tuotteita/palveluita kehitetään?

Tarvekartoituspalvelu/-tuote

Kehitysalustalla tulisi olla "sparraus" palvelu, joka auttaisi tunnistamaan todellista tarvetta juurisyyntä kautta.

Datan jakaminen tietoturvallisesti

Kehitysalustalla tarvittaisiin palvelu, joka edistäisi tietoturvaan liittyviä haasteita nimenomaan datan jakamisen näkökulmasta.

Kehitysalustan toimintamallissa yleisesti ottaen toimintojen roolitus

Kehitysalustan toimintamallin idea on olla toimialariippumaton. Varsinaiset erikseen pystytettävät dataklubit ovat kuitenkin toimiala-/konteksti-/tarvesidonnaisia.

EKOSTEEMIOPERAATTORIN ROOLI JA TEHTÄVÄT

- Miten mielestänne Robocoastin roolia ja tehtäviä kehitysalustamme toimintamallissa tulisi vielä kirkastaa → arvoverkosto saisi eniten hyötyjä?
- Mitkä ovat ensimmäisiä / kriittisimpiä tehtäviä, mitkä ovat pitkällä tähtäimellä tärkeitä?

Datatalouden sovellutuksien aktiivinen etsijä/löytäjä

Fasilitoija ja vuorovaikutuksen mahdollistaja

Ekosysteemioperaattorin tulee aktiivisesti hakea caseja alustalle. Keinoina tähän voisi olla toteuttaa hanke, joka tuotoksena olisi markkinoiden tarpeiden tunnistaminen datan hyödyntämisen näkökulmasta.

Ekosysteemioperaattorin tulee löytää ne keinot, jotka inspiroivat yrityskehitystä esittämään matalalla kynnyksellä omia tarpeitaan. Tarpeen määrittelyyn tulisi myös satsata, koska tarpeeseen liittyvä kysymyksenasettelun tulisi olla jotain muuta kuin "mitkä teidän tarpeet ovat", esim. case-esimerkkien kautta voidaan inspiroida yrityksiä. Ekosysteemioperaattorilla tulee olla prosessi tarpeiden tunnistamiseen sisältäen työkalut esim. tarpeiden dokumentoimiseen. Työkaluihin voisi kuulua myös netti-sivuilla oleva "datatalous-hiekkalaatikko", jonne yritys saisi (tietoturvallisesti) syötettyä omia datajaan ja ohjelma osaisi ehdottaa karkealla tasolla, mihin käyttötarkoitukseen ko. dataa voisi käyttää. Tämä voi olla utopistinen ajatus, mutta ideana tässä "hiekkalaatikossa" olisi se, että madallettaisiin kynnystä datan hyödyntämiseen konkretisoimalla yrityksen "omaa dataa".

Ekosysteemioperaattorilla tulee olla konsepti eri osapuolien kohtauttamiselle. Käytännössä kohtauttaminen tarkoittaa tilaisuuksien fasilitointia neutraalin toimijan ominaisuudessa. Tilaisuuksia tulisi suunnitella eri teemoilla, esim. toimialakohtaiset tilaisuudet, johon periaatteessa potentiaalisia dataekosysteemin jäseniä saataisiin paikalle. Tilaisuuksien sisältö tulisi olla datan hyödyntämiseen keskittyviä. Fasilitointikonseptiin voi kuulua myös "pulumaperjantai"-tyyliset tilaisuudet, joiden kohderyhmää ei erityisesti pyrittäisi rajaamaan, vaan annettaisiin foorumi yritykselle esittää omia tarpeitaan esim. yliopisto/korkeakoulu-opiskelijoille/osapuolille ja haastaa heitä tuomaan ideoita tarpeiden tyydyttämiseksi. Tilaisuuksien tarkoitus olisi edistää vuorovaikutusta, eikä niinkään luennoita.

EKOSYSTEEMIOPERAATTORIN ROOLI JA TEHTÄVÄT

- Miten mielestänne Robocoastin roolia ja tehtäviä kehitysalustamme toimintamallissa tulisi vielä kirkastaa → arvoverkosto saisi eniten hyötyjä?
- Mitkä ovat ensimmäisiä / kriittisimpiä tehtäviä, mitkä ovat pitkällä tähtäimellä tärkeitä?

Markkinointi ja opastus/koulutus

Ekosysteemioperaattorin tulee markkinoida ja tuotteistaa datan hyödyntämiseen tähtäävää toimintaansa (kehitysalusta). Myös datatalouteen liittyvälle koulutukselle on olemassa kysyntää, jonka järjestäminen tai koordinointi olisi ekosysteemioperaattorille luonteva tehtävä. Eri medioita (some, spotify, youtube) tulisi valjastaa markkinointiin ja viestintään. Koulutuksessa ja viestinnässä on syytä ottaa huomioon kohderyhmien maturiteettitasot datataloudessa. Markkinointi pitäisi olla mahdollisuuksia korostavaa ja inspiroivaa.

Workshopin tulosten yhteenveto

DATATALOUDEN TEEMAT NYT JA TULEVAISUUDESSA

Datatalouden mahdollisuuksia havainnollistaminen / konkretisointi tärkeässä roolissa

Datatalouden tiedon lisääminen kohdistetusti lisää vaikuttavuutta

Datatalouden vaikutusten ja mahdollisuuksien (uhkien) hallinta

Datatalouden soveltamisen tarvealueiden tunnistamisen tärkeys

KEHITYSALUSTAN PALVELUT

Digitaalisen työkalun kehittäminen / palvelun digitalisointi

Palvelumuotoilu/tuotteistus/yrityscasejen promootio

Tarvekartoituspalvelu/-tuote

Datan jakaminen tietoturvasääntöillä

Kehitysalustan toimintamallissa yleisesti ottaen toimintojen roolitus

EKOSYSTEEMIOPERAATTORIN ROOLI JA TEHTÄVÄT

Datatalouden sovellutuksien aktiivinen etsijä/löytäjä

Fasilitointi ja vuorovaikutuksen mahdollistaja

Markkinointi ja opastus/koulutus